

کلمات ترتیب زمانی

کلمه‌های اول، ابتدا، دومین، سومین و ... کلماتی هستند که در بعضی از جمله‌ها می‌آیند و ترتیب زمانی، انجام گرفتن اتفاقات را نشان می‌دهد.

مانند: اول، صبحانه را همراه پدر و مادر کامل می‌خورم.

دومین کار که در روز جمعه انجام می‌دهم نظافت و حمام رفتن می‌باشد.

کلر سوم به دیدار پدر بزرگ و مادر بزرگ می‌روم.

املا دان

با توجه به درس «ادب از که آموختی، فعالیت‌های زیر را انجام بده.

الف: کلمات خواسته شده را در جاهای خالی بنویس.

کلمات بدون نقطه	دو کس	عالم	عمل	عسل	عطار	سعی
کلمات یک نقطه	دانا	طبل	ادب	طبله	خود	
کلمات دو نقطه	رنج	نظرم	غازی	تهی		
کلمات سه نقطه	آموخت	بیهوده	مشک			
کلمات چهار نقطه	بی فایده	اندوخت				
کلمات پنج نقطه	ناپسند					

ب: در هر کدام از کلمه‌ها حرفی جا افتاده است، حروف مناسب را پیدا کن و بنویس.

آوا...ز

پره...یز

نظارم

سع...ی

عطار

میان ته...ی

غ...ازی

طبله...ی

لق...مان

ع...لم

ادب از که آموختی؟ ➡ درس چهاردهم

تمرین

۱ وصل کن و کلمات غیر ساده بساز.

کسالت اور	کسالت	ناپذیر
هنر نمای	هنر	فایده
نفوذ ناپذیر	نشود	شنا
بی فایده	بی	آور
کم شنا	کم	نمای

۲ درستی و نادرستی جملات زیر را مشخص کرده و در صورت نادرستی، درست آنها را بنویس.

الف: ما از بی ادبان، با بی توجهی به آنها، ادب می آموزیم. ☒ هر کاری در نظرم ناپسند آمد از آن پرهیز کردم

ب: مخالف واژه‌ی «عالم»، «نادان» است. ☒

پ: در جمله‌ی «من گلستان را با اشتیاق ورق زدم»؛ اگر کلمه‌ی گلستان نباشد پیام جمله کامل نمی شود. ☒

ت: دانا به طبل غازی شبیه شده است. ☒ دانا به طبله‌ی عطار تشبیه شده است

جنگی	غازی	سختی	رنج
صندوقچه	طبّه	تو خالی	میان تهی
دوری کردن	پرهیز	تلاش و کوشش	سعی
دانشمند	عالم	جمع کرد	اندوخت

علوی

۴ کلمه‌ها را بخوان و به طور مناسب در گروه‌های هم‌خانواده قرار بده.

.....

.....

.....

در برخی موارد فعل از جمله حذف می‌شود که ما از طریق معنی جمله، متوجه حذف فعل می‌شویم.

۵ در جمله‌های زیر موارد حذف شده را بنویس.

الف: عالم بی‌عمل به چه ماند؟ به زنبور بی‌عسل

ب: ادب از که آموختی؟ از بی‌ادبان

پ: دانا چون طبله‌ی عطر است، خاموش و هنر نمای

۶ نمودار جمله‌های زیر را رسم کن.

الف: مریم دوستش را دید.

علوی

کلمه‌ها را بخوان و به طور مناسب در گروه‌های هم خانواده قرار بده.

مدرسه - درس - تدریس
 ادب - مؤدب - آداب
 تعلیم - علم - تعلم
 عطار - معطر - عطر

در برخی موارد فعل از جمله حذف می‌شود که ما از طریق معنی جمله، متوجه حذف فعل می‌شویم.

در جمله‌های زیر موارد حذف شده را بنویس.

می ماند

الف: عالم بی عمل به چه ماند؟ به زنبور بی عمل

ب: ادب از که آموختی؟ از بی ادبان

آموختم

پ: دانا چون طبله‌ی عطار است، خاموش و هنر نمای

می باشد

نمودار جمله‌های زیر را رسم کن.

الف: مریم دوستش را دید.

۶ نمودار جمله‌های زیر را رسم کن.

الف: مریم دوستش را دید.

ب: برنا وسایلش را برداشت.

۷ با این کلمه‌ها جمله بساز و نمودار آن را رسم کن.

کاشت - پیرمرد - را - زیبا - مهربان - گل

.....

.....

.....

۶ نمودار جمله‌های زیر را رسم کن.

الف: مریم دوستش را دید.

مریم دوستش را دید

ب: برنا وسایلش را برداشت.

برنا وسایلش را برداشت

۷ با این کلمه‌ها جمله بساز و نمودار آن را رسم کن.

کاشت - پیرمرد - را - زیبا - مهربان - گل

پیرمرد مهربان گل زیبا را کاشت.

پیرمرد مهربان گل زیبا را کاشت

درنا موضوع «شاعران» را برای نوشتن تحقیق خود انتخاب کرد. او ابتدا موضوع را به موضوعات کوچک تر تقسیم کرد. یعنی از بین شاعران، سعدی را انتخاب کرد. دومین کاری که او برای تحقیق خود انجام داد به کتابخانه مراجعه کرد. از بین کتاب ها و مجلات، اطلاعاتی به دست آورد و سپس مطالب زیر را جمع آوری کرد. به طور مثال:

محل زندگی و تاریخ تولد سعدی / دوران کودکی سعدی / در جاهایی که درس می خوانده / به جاهایی که سفر کرده / کتاب هایی که نوشته و در آخر این مطالب جمع آوری شده را مرتب کرد و در برگه ای اصلی نوشت و به کلاس برد.

الف: حالا با توجه به اطلاعاتی که درنا به دست آورده است، دوباره درباره ی «سعدی» بنویس.

Blank writing area for the student to write about 'Sadi'.

ب: از روی متن، جملاتی که با کلمات (ابتدا، دومین، سپس، آخر) مشخص شده قید پیدا کن و بنویس.

او ابتدا موضوع را به موضوعات کوچک تر تقسیم کرد
 دومین کاری که او برای تحقیق خود انجام داد به کتابخانه رفت
 از بین کتاب ها و مجلات اطلاعاتی به دست آورد و سپس مطالب زیر را جمع آوری کرد
 در آخر مطالب جمع آوری شده را مرتب کرد

علوی

۹ با توجه به سؤالات داده شده، پاسخ مناسب را انتخاب کن.

الف: کدام جمله، «مفعول» دارد؟

(۱) دانا طبله‌ی عطار است.

(۲) مشک آن است که ببوید.

(۳) از عمل ناپسند پرهیز کردم.

(۴) علم، چندان که بیشتر خوانی.

فعل‌هایی که به مفعول احتیاج دارند، که اگر از آن‌ها سؤال کنیم: «چه چیز را، چه کسی را؟» می‌بایست پاسخی برای ما داشته باشند.

علوی

۹ با توجه به سؤالات داده شده، پاسخ مناسب را انتخاب کن.

الف: کدام جمله، «مفعول» دارد؟

(۱) دانا طبله‌ی عطار است.

(۲) مشک آن است که ببوید.

(۳) از عمل ناپسند پرهیز کردم.

(۴) بلم، چندان که بیشتر خوانی.

فعل‌هایی که به مفعول احتیاج دارند، که اگر از آنها سؤال کنیم: «چه چیز را، چه کسی را؟» می‌بایست پاسخی برای ما داشته باشند.

نکته

ب: کدام یک از فعل‌های زیر به مفعول نیاز دارد؟

- (۱) نشست (۲) آمدند (۳) خرید (۴) گردید

پ: رابطه‌ی «تهی» و «خالی» مانند رابطه‌ی است.

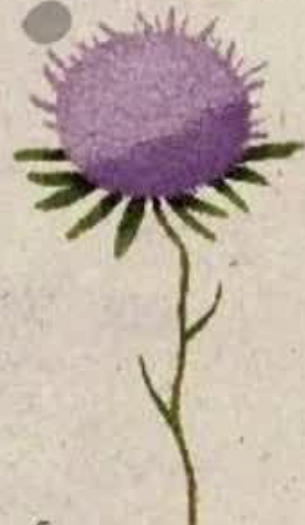
- (۱) تهی - پر (۲) علم - عالم (۳) طبل - طبلة (۴) پرهیز - دوری

ت: در عبارت «یکی را گفتند: عالم بی عمل به چه ماند؟ گفت: به زنبور بی عسل»، شباهت قسمت‌های مشخص شده در چیست؟

- (۱) زبان داشتن (۲) سودمند نبودن (۳) نادان بودن (۴) بیکار بودن

ث: در متن درس، سعدی «دانا» و «نادان» را به ترتیب به چه چیزهایی شبیه کرده است؟

- (۱) طبلة و طبل (۲) عطار و غازی (۳) مشک و طبل (۴) عسل و زنبور

ب: کدام یک از فعل‌های زیر به مفعول نیاز دارد؟

(۱) نشست

(۲) آمدند

(۳) خرید

(۴) گردید

پ: رابطه‌ی «تهی» و «خالی» مانند رابطه‌ی است .

(۱) تهی - پر

(۲) علم - عالم

(۳) طبل - طبله

(۴) پرهیز - دوری

ت: در عبارت «یکی را گفتند: عالم بی عمل به چه ماند؟ گفت: به زنبور بی عسل»، شباهت قسمت‌های مشخص شده در چیست؟

(۱) زبان داشتن

(۲) سودمند نبودن

(۳) نادان بودن

(۴) بیکار بودن

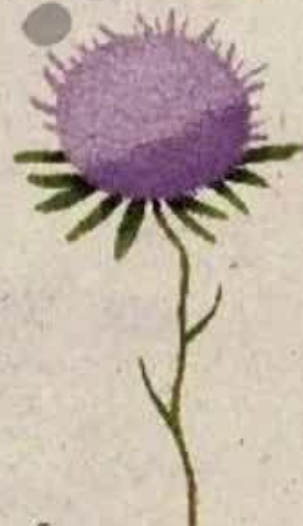
ث: در متن درس، سعدی «دانا» و «نادان» را به ترتیب به چه چیزهایی شبیه کرده است؟

(۱) طبله و طبل

(۲) عطار و غازی

(۳) مشک و طبل

(۴) عسل و زنبور

دو امیرزاده در مصر بودند یکی علم آموخت و آن دیگر مال اندوخت. عاقبت الامر این یکی «علامه»
عصر گشت و آن دیگر «عزیز مصر» شد. باری توانگر به چشم حقارت در درویش فقیه نظر کرد و گفت:
«من به سلطنت رسیدم و این همچنان در مسکنت بیاتده است». گفت: «ای برادر! شکر خدا را
می‌باید کرد که میراث پیغمبران یافتیم، یعنی علم، و تو میراث فرعون و هامان، یعنی ملک مصر.»
من آن مورم که در پایم بیالند نه زنبورم که از دستم بنالند.
کجا شکر این نعمت گزافم که زور مردم آزاری ندارم؟

«گلستان سعدی» (باب سوم)

الف: این حکایت را به زبان ساده بنویس.

به دلخواه دانش آموز

ب: کدام برادر میراث پیغمبران را یافته بود؟

آن که علم آموخت

ب: میراث فرعون و هامان چه بود؟

ملک مصر و ثروت

ت: چرا برادر توانگر به چشم حقارت در درویش فقیر نگاه کرد؟

چون در نظر او مال و ثروت ارزش بیش تری داشت

ث: پیامی که از این حکایت دریافتی را بنویس.

با علم می‌توان به ثروت رسید

علوی

سعدی

شاعر و نویسنده‌ی پارسی گوی ایرانی است. آرامگاه وی در شیراز واقع شده است که به سعدیه معروف است. آثار ایشان بوستان، گلستان و خزائنات سعدی است. آثار این نویسنده و شاعر بزرگ دواره اخلاق، تربیت و مسائل اجتماعی است.

پگاهش و پیشگاهش

خودارزیابی